

Til: Barne- og likestillingsdepartementet

Høringsuttalelse -Lov om registrering av enkeltpersoners gjeld – Gjeldsregisterloven

Levert 6. desember 2016 - elektronisk

Vi håper våre innspill kan være nyttige. Nordax bank AB har erfaring med bruk av gjeldsregister i vår svenske virksomhet i 12 år. Som beskrevet i høringsnotatet, har vi sett verdien av gjeldsregisteret på mange måter, og sett forskjellen mellom Norge og Sverige i konsekvensene av å ikke ha et register i Norge.

Det finnes alltid fordeler og ulemper med forskjellige løsninger av organiseringen og innholdet av et gjeldsregister, og ingen løsninger er «perfekte». Vi er derfor veldig positive til at det nå endelig legges til rette for å kunne etablere gjeldsregister i Norge.

Bak finner dere våre kommentarer til forslaget

Med vennlig hilsen

Nordax Bank AB (publ)

Tom Rabben

Høringsuttalelse

Vi mener at et grunnlag for gjeldsregister basert på forslaget til «Lov om registrering av enkeltpersoners gjeld» og prosessen den beskriver vil fungere bra. Vi har imidlertid noen kommentarer og forslag til forbedringer mot hva som er foreslått. Vi ser også noen utfordringer med tanke på konsekvensene av noen bestemmelser i loven. Våre kommentarer er organisert i paragraf-rekkefølge under.

§ 1-2 4. ledd

Definisjon av gjeldsopplysninger

Definisjon av hvilke gjeldsopplysninger som skal rapporteres inn er beskrevet her. Vi mener at forslaget er en veldig god start. Et register som inneholder

1. All usikret kreditt – lån og revolverende kreditt
2. Total kredittramme på revolverende kreditt
3. Kreditt ved salgspant – med unntak av registrerbare kjøretøy

vil ha stor verdi i den eksisterende kredittvurderingen, både i scoremodell hos kredittopplysningsforetak og som en oppdatert og aktuell oversikt over kundenes forpliktelser på kreditt. Usikret kreditt og kredittramme er normalt det punktet i en kredittvurdering der informasjonen er usikker og dårlig oppdatert, og der søkere av kreditt ofte har en «selektiv» hukommelse om deres gjeldssituasjon når de selv skal beskrive den. Vi kan verifisere en del opplysninger med kopi av selvangivelse, men den er i nesten alle tilfeller for gammel til å gi en oppdatert oversikt.

Vi ser også behov for at registeret, på sikt, tillegges opplysninger om enkeltpersoner største gjeldsforpliktelser i Norge som

1. boliglån/boligkreditt med pant i fast eiendom
2. boliglån/boligkreditt med pant i andel/obligasjon
3. kreditt med salgspant for registrerbare kjøretøy.

Delvis informasjon om at disse kredittene finnes i andre registre og blir nok brukt noe i kredittvurderingen, men det blir trolig ikke gjort i de fleste tilfeller. Oppdatert saldo/utestående beløp for disse kredittene er som oftest ikke mulig å få tak i på en enkel og effektiv måte. Trolig blir nok bare informasjon om slagspantbeløpet på kjøretøy brukt i normal kredittopplysning for usikret kreditt. Derfor ser vi stor verdi i å legge til informasjon om kreditt til bolig/kjøretøy i samme register for å oppnå en fullstendig og oppdatert oversikt i kredittvurderingen.

Vi mener også det er ytterligere informasjon som er verdifull å registrere i gjeldsregisteret. Dette er

1. Kredittopplysningsspøringer: En registrering/oppdatert oversikt over antall spøringer om kreditt de siste 12 måneder. Dette er verdifull informasjon i kredittvurderingen og en indikasjon på en persons intensjoner og økonomiske situasjon. I tillegg kan det være med å bidra til å stoppe de som ønsker å oppnå mye kreditt på kort tid, med eller uten intensjon om å betale tilbake, også med

referanse til sak i E24 om at deres journalist fikk 2 millioner i forbrukslån på 4 dager (<http://e24.no/boers-og-finans/bank/slik-fikk-e24-to-mill-i-forbrukslaan-paa-fire-dager/23858253>).

Et slikt register over spørringer kan også bidra til å forhindre kriminalitet som identitetstyveri, forsøk på finansiering av terrorvirksomhet og organisert kriminalitet der tredjepart eller svake individer blir misbrukt i svindelvirksomhet. Spørringer er en av de viktigste variabler i gjeldsregisteret til Opplysningscentralen i Sverige.

2. Om man ytterligere vil redusere antall personer som kan havne i seriøse økonomiske problemer på grunn av for mye kreditt, bør man vurdere å legge til informasjon om status på kreditten. Det vil si om kreditten er i tidlig mislighold eller ikke. Finland har relativt nylig etablert et slikt register og det ser ut til å fungere etter intensjonen. En slik informasjon vil kunne delvis erstatte informasjonen om betalingsanmerkninger, som vi mener ikke fungerer tilfredsstillende i dag. En betalingsanmerkninng blir registrert først når den misligholdte kreditten blir gjenstand for rettslig inndrivning. Frem til det tidspunktet kan situasjonen for problempersonen se bra ut og personen kan fortsatt ta opp ytterligere kreditt.

§ 2.7

Virksomhetsbegrensning

Vi mener det ikke er behov for å begrense eierskapet av et register så stramt som det foreslås her. Spesielt begrensingen av at Kredittopplysningsforetak ikke skal kunne etablere et gjeldsregister. Vi mener at et gjeldsregister med fordel kan plasseres hos et Kredittopplysningsforetak, uten at det svekker registerets integritet og uavhengighet. Det fungerer tilfredsstillende i Sverige med Opplysningscentralen som registreier. Vi mener det er en bra løsning av følgende årsaker:

- Kredittopplysningsforetak har allerede i dag kunnskap, infrastruktur og system til å ta på seg en slik oppgave.
- Kredittopplysningsforetak har allerede etablert kommunikasjon med finansforetak. Denne infrastrukturen kan trolig enkelt og kostnadseffektivt utvides til å betjene også et gjeldsregister.
- Ved å kombinere normal kredittopplysning og gjeldsregister i samme «kredittopplysningsoppslag», unngår man at Finansforetakene må hente ut informasjon fra 2 registre, men den ekstra kompleksitet og kostnad det vil eventuelt medføre.
- Ved to «kredittopplysningsoppslag» trigges det trolig to gjenpartsbreve fra to registre, noe som bidrar sterkt til å øke kostnader for finansforetak. I tillegg kan det sies at det også er dårlig kundebehandling og trolig forvirrende for kunder å få 2 gjenpartsbreve.

Virksomhetsbegrensningen kan også være begrensende for det kommersielle ved en gjeldsregisteretablering. Det reduserer mulighetene for at nye eller eksisterende virksomheter ser en kommersiell mulighet i en slik etablering.

Det har kommet opp i forbindelsen med høringen at Finans Norge ser på muligheten for å starte et slikt register. Det mener vi kan være et veldig bra alternativ.

§3-1

Rapporteringsplikt

Dersom det blir mange konkurrerende virksomheter som ønsker konsesjon for etablering av et register, bør det planlegges for å etablere en felles infrastruktur for rapportering av gjeld. Vi ser utfordring i at Finansforetak har rapporteringsplikt til mange registre samtidig.

Det er også lite hensiktsmessig ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv om man kommer i en situasjon der Norge ender opp med flere gjeldsregistre med samme innhold, mer eller mindre samme drift og samme pris for opplysningene. I tillegg at alle Finansforetak skal rapportere til alle gjeldsregistre. Vi tror derfor det bør vurderes, om man eventuelt skal begrense antall konsesjoner for gjeldsregister man bevilger i Norge.

§3-3

Utlevering av gjeldsopplysninger

Dersom Kredittopplysningsforetak ikke skal kunne etablere gjeldsregister, mener vi at Kredittopplysningsforetak bør gis mulighet til å distribuere gjeldsregisterinformasjon videre til Finansforetak. Dette gjøres med mange andre registre i dag. Dette for at bruken av registeret skal bli så effektiv som mulig og at Finansforetak allerede i dag har oppkobling mot Kredittopplysningsforetak.

I tillegg har vi samme argumenter her som i § 2-7 med tanke på Gjenpartsbrief til kundene. Det er både ineffektivt, kostbart og dårlig kundebehandling å sende to separate gjenpartsbrief.